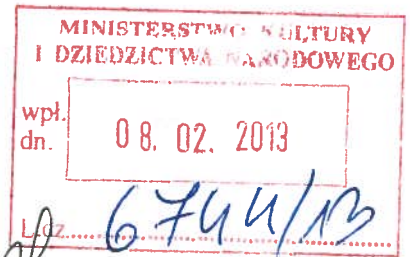
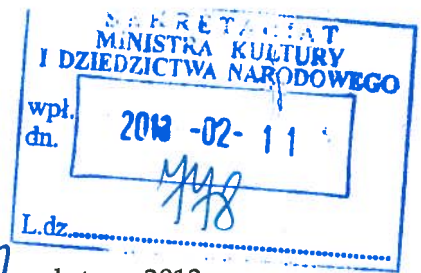

NACZELNY DYREKTOR
ARCHIWÓW PAŃSTWOWYCH
Władysław Stępniaś

BDG-DP.025.10.2013

Warszawa, dnia 7 lutego 2013 r.

Pan Szymon R. Kowalczyk
M. II. 2013

Pan
Bogdan Zdrojewski
Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Proszę o pilne rozpatrzenie!

W odpowiedzi na pismo z 17 stycznia 2013 r. (DWIM/92/13), które otrzymałem 25 stycznia 2013 r., uprzejmie informuję, że w związku z *Komunikatem Komisji Europejskiej w sprawie treści na jednolitym rynku cyfrowym* (COM (2012) 789), pragnę podnieść, że wszystkie cele określone w *Komunikacie* należy uznać za istotne, a co za tym idzie zasadnym jest pilne przystąpienie do ich realizacji.

Równocześnie chciałbym także zasygnalizować konieczność dokonania następujących zmian w treści *Komunikatu*:

wydaje się, że w sposób niewłaściwy i mogący wprowadzać w błąd dokonano tłumaczenia treści w rozdziale 2 w pkt (iii), w szczególności w tiret drugim. Wątpliwości w tym zakresie pojawiły się po porównaniu wersji komunikatu w języku angielskim, francuskim oraz niemieckim. Zwłaszcza tekst w języku niemieckim wskazuje na niejasność użytych pojęć w wersji polskiej, angielskiej, jak i francuskiej.

Przed wszystkim warto zauważyć, że w pkt (iii) ustalono, iż celem Komisji ma być ułatwienie przechowywania i udostępniania on-line filmów. Tymczasem w tiret drugim w wersji polskiej mowa jest o „reprodukowaniu” lub „zmianie formatu” materiałów archiwalnych w celu ich digitalizacji na potrzeby ochrony zasobów, a nie wyłącznie filmów. Odmiennie brzmi to w pozostałych wersjach językowych. Odpowiednikiem bowiem polskiego wyrażenia „materiały archiwalne” na gruncie angielskim, czy francuskim jest słowo „archives”, a nie „archived material”, czy „matériel archivé”. Te ostatnie wyrażenia mają raczej odzwierciedlać „materiał” („nośnik”), na którym dokonano zachowania (archiwizowania) danego dzieła lub służyć do oznaczania nieaktualnych treści udostępnianych w Internecie, przy czym nie odnosi się to jedynie do materiałów audiowizualnych. Jeżeli weźmie się więc pod uwagę fakt, że chodzi o filmy lub inne utwory audiowizualne, staje się jasnym cel,

jaki stawia sobie Komisja, czyli wsparcie „powielania” lub „zmiany formatu” dla dokumentacji audiowizualnej.

Warto przypomnieć, że te kwestie pojęciowe pojawiły się już w publikacji po konferencji „Kompetencje w kulturze”, zorganizowanej przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego we współpracy z Narodowym Centrum Kultury (Warszawa, 18-20 lipca 2011 r.).

W luźnym więc tłumaczeniu chodzi oczywiście o dokumentację (materiały) audiowizualne, stanowiące zasób instytucji ochrony dziedzictwa kulturowego. Bardzo ważnym jest, że niekoniecznie muszą to być „materiały archiwalne” w szerokim rozumieniu tego słowa na gruncie polskim (tj. dokumentacja aktowa, techniczna, kartograficzna, audiowizualna, itp.), ani też „materiały archiwalne” rozumiane jako zapisana informacja na oryginalnych nośnikach, ponieważ instytucje ochrony dziedzictwa kulturowego mogą też posiadać kopie materiałów audiowizualnych, które również powinny mieć zapewnioną możliwość zmiany ich formatu i digitalizacji w celu ochrony posiadanego zasobu.

Dodatkowo wątpliwości budzi redakcja pierwszego zdania w pkt (iii).

Wobec powyższego proponuję:

- dokonanie zmiany tłumaczenia tekstu wersji polskiej, zawartego w tiret drugim w pkt (iii), w sposób uwzględniający podniesione wątpliwości. Proponuję następujące brzmienie:

„Należy wydać zalecenia, w jaki sposób sprawić, by Państwa Członkowskie zapewniły instytucjom dziedzictwa kulturowego odpowiednie praktyczne możliwości „reprodukcji” lub „zmiany formatu” materiałów audiowizualnych w przypadku digitalizacji na potrzeby zabezpieczenia zasobów”.

- zasygnalizowanie, że wersja angielska i francuska niewystarczająco jasno podkreślają powyższe kwestie i że być może warto określenie w wersji angielskiej *archived materials* zastąpić pojęciem *audio-visual materials* albo nawet *audio-visual resources*, co może przynieść efekt ułatwiający tłumaczenie tej idei na inne języki.

- dokonanie zmiany redakcji pierwszego zdania w pkt (iii) w następujący sposób:
„Celem Komisji jest ułatwienie przechowywania i udostępniania on-line filmów w UE, zarówno w celach komercyjnych, jak i w niekomercyjnych celach kulturowych i edukacyjnych.”

Łuczyna Jędrzejewska
V. Hymel